

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 29. november 2023
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Line Herbæk Larsen
Sagsnr.: 2023-07119
Dok.: 3072883

Revideret samlenotat for punkt 4 vedrørende Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023

Side:

2-6	Punkt 4	Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)
		i) Undersøgelse af EPPO's funktion
		ii) Forholdet til nationale myndigheder
		- <i>Meningsudveksling</i>

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dagsordenpunkt 4: Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), herunder undersøgelse af EPPO's funktion og forholdet til nationale myndigheder

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en drøftelse af Kommissionens undersøgelse af Den Europæiske Anklagemyndigheds (EPPO's) funktion og en drøftelse af EPPO's forhold til nationale myndigheder. Kommissionens undersøgelse, der blev iværksat i april 2022 og afsluttet i oktober 2023, indebærer dels en vurdering af foreneligheden mellem medlemsstaternes nationale lovgivning og EPPO-forordningen, dels udfordringerne relateret til effektiviteten og virkningen af EPPO's aktiviteter, der udspringer af selve forordningens tekst. Det forventes, at der på rådsmødet orienteres om undersøgelsens konklusioner samt om behovet for en ændring af forordningen på baggrund af undersøgelsen. Det forventes desuden, at der vil blive lagt op til en meningsudveksling vedrørende medlemsstaternes syn på forholdet mellem de nationale myndigheder og EPPO, herunder i relation til eventuelle udfordringer og mangler, som staterne er stødt på, siden EPPO blev sat i gang. Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har i sig selv hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte i juli 2013 med hjemmel i TEUF artikel 86 et forordningsforslag om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Forordningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017. Der er på nuværende tidspunkt 22 medlemsstater, som deltager i samarbejdet om EPPO som led i et såkaldt forstærket samarbejde.

Der er løbende gjort status på implementeringen af EPPO på rådsmøderne for retlige og indre anliggender (RIA), hvor spørgsmålet om fremdrift i implementeringen har været et tilbagevendende punkt.

Det følger af EPPO-forordningens artikel 119, at Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden, og herefter hvert 5. år, bestiller en evaluering over forordningens gennemførelse og virkning, samt om EPPO's effektivitet, produktivitet og arbejdsmetoder. Det forventes, at evalueringen af EPPO-forordningen vil foreligge senest 1. juni 2026, dvs. 5 år efter påbegyndelsen af EPPO's operationelle aktiviteter.

Forinden rådsmødet den 13.-14. oktober 2022 havde den europæiske chefanklager sendt et brev til Kommissionen om en mulig udvidelse af EPPO's mandat til at omfatte overtrædelse af EU-sanktioner. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt yderligere oplysninger omkring indholdet af en sådan eventuel udvidelse af EPPO's mandat. En udvidelse af EPPO's mandat vil kræve enstemmighed i Rådet.

Overvejelser om udvidelse af EPPO's mandat skal formentlig ses i lyset af forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger, som er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet har til formål at fastsætte minimumsregler for definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger. Forslaget er på nuværende tidspunkt i trilogforhandling. Det spanske formandskab har oplyst, at de arbejder på, at trilogforhandlingerne afsluttes under deres formandskab, dvs. inden udgangen af året.

Danmark har indgået en samarbejdsaftale med EPPO. Aftalen blev underskrevet af justitsministeren og EPPO's chefanklager, Laura Codruța Kövesi, den 31. august 2023. Folketingets Europaudvalg blev orienteret herom ved besvarelse af spørgsmål nr. 96 (Alm. del) af den 1. september 2023.

Aftalen har til formål at lette og smidiggøre det praktiske samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og EPPO ved at sikre klare og operationelle rammer for dette. For at opnå dette, er der i aftalen bl.a. fastsat bestemmelser, som opregner, hvilket retsgrundlag parterne samarbejder på baggrund af, og bestemmelser om samarbejde i relation til databeskyttelse efter de gældende regler. Derudover er der bestemmelser om bl.a. kommunikationsgange og kontaktpunkter samt afholdelse af møder og konferencer mv. Endelig giver aftalen mulighed for, at Danmark kan udstationere en anklager til EPPO's hovedkvarter i Luxembourg.

Det bemærkes, at samarbejdsaftalen mellem Danmark og EPPO ikke udgør eller ændrer retsgrundlaget for samarbejdet mellem parterne, der fortsat vil bestå af eksisterende Europaråds- og EU-retsakter mv. Samarbejdsaftalen skal altså blot lette og smidiggøre det samarbejde, som allerede finder sted på grundlag af bl.a. disse retsakter.

I forbindelse med indgåelsen af aftalen blev der i sommeren 2022 desuden indsat en bestemmelse i retsplejeloven, som præciserer retsgrundlaget for danske myndigheders og domstoles samarbejde med EPPO (lov nr. 897 af 21. juni 2022).

EPPO har desuden været på dagsordenen til et møde i Koordinationsudvalget vedrørende Politisamarbejde og Retligt Samarbejde i Straffesager (CATS), hvor fokus var på samarbejdet mellem nationale retssystemer og EPPO, herunder sikring af de fornødne ressourcer til EPPO, det operationelle samarbejde med nationale myndigheder samt samarbejdet med ikke-deltagende medlemslande.

I april 2022 iværksatte Kommissionen en undersøgelse, der havde til formål at vurdere foreneligheden mellem national lovgivning og EPPO-forordningen, idet implementeringen af forordningen forudsatte ændringer af national lovgivning. De første to år af EPPO's aktiviteter viste, at der kunne være nogle vanskeligheder for EPPO's effektive funktion, der følger af selve EPPO-forordningen, uanset hvordan medlemsstaterne har implementeret denne. Den Europæiske Chefanklager opfordrede desuden gentagne gange til en revision af EPPO-forordningen. På den baggrund blev Kommissionens undersøgelse udvidet til også at omfatte nogle af de mest presserende spørgsmål vedrørende effektiviteten og virkningen af EPPO's aktiviteter som følge af selve EPPO-forordningens tekst. Undersøgelsen blev afsluttet i oktober 2023. Undersøgelsen skal bidrage til – men ikke erstatte – evalueringen om implementering mv. af EPPO-forordningen, der skal foretages i overensstemmelse med forordningens art. 119.

Undersøgelsen viste bl.a., at lovgivningen i flere medlemsstater muligvis ikke er i fuld overensstemmelse med EPPO-forordningen, samt at EPPO i nogle medlemsstater kan blive forhindret i at udføre EPPO's funktioner korrekt, fordi andre myndigheder stadig er involveret i undersøgelserne og retsforfølgelse af PIF-forseelser, som er forsætlige strafbare handlinger, der er til skade for EU's finansielle interesser, eller fordi nationale regler kan forhindre EPPO's aktiviteter eller korrekt udøvelse af EPPO's kompetence. Undersøgelsen viste desuden, at selve ordlyden af forordningen på nogle

områder kan begrænse EPPO's kompetence, herunder grundet mangel på klarhed og konsekvent fortolkning af nogle bestemmelser i forordningen.

Med hensyn til de udfordringer, der udspringer af selve forordningens ordlyd, har undersøgelsen ikke vist et behov for øjeblikkelig revision af forordningen, idet disse vurderes at kunne blive løst i samarbejde med de nationale myndigheder. Kommissionen vil vurdere, om sådanne løsninger er acceptable, eller om der er behov for yderligere initiativer. Det er vurderingen, at det vil være fordelagtigt at observere, hvordan udfordringerne behandles, samt om og hvordan de påvirker EPPO's funktion over længere tid, før der træffes beslutning om revision af forordningen.

Kommissionen vil på baggrund af undersøgelsens resultater gå i dialog med medlemsstaterne bilateralt med henblik på nærmere at undersøge uoverensstemmelser mellem national lovgivning og forordningen, samt måden hvorpå disse kan løses.

3. Formål og indhold

Formålet med punktet er en drøftelse af Kommissionens undersøgelse af EPPO's funktion. Det forventes, at der på rådsmødet vil være en drøftelse af undersøgelsens resultater samt et eventuelt behov for opfølgning eller reaktioner på baggrund af undersøgelsens konklusioner.

Idet undersøgelsen bl.a. viste visse udfordringer med uoverensstemmelser mellem national lovgivning og forordningen, har formandskabet opfordret ministrene til at fremlægge deres syn på forholdet mellem de nationale myndigheder og EPPO, herunder i relation til eventuelle udfordringer og mangler, som staterne er stødt på siden EPPO blev sat i gang.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for undersøgelsen vedrørende EPPO's funktion.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

EPPO har ad flere omgange været forelagt for Folketingets Europaudvalg, senest i forbindelse med forelæggelsen af RIA-rådsmødet den 8.-9. juni 2023.